

GAZETA ŁÓDZKA

Piątek 1 Września 1916 r.

ORGAN NARODOWY.

Rok V. — № 241.

Założyciel i wydawca Jan Grodek.

PRENUMERATA W ŁODZI WYNOŚ:

Rocznie rb. 7.20, półrocznie rb. 3.60, kwartalnie rb. 1.80
miesięcznie 60 kop.

Wychodzi codziennie po południu, w niedziele i święta rano.

Redakcja i administracja—Przejazd № 8, Administr. otwarta
codz. od 9 do 7 wiecz., w niedziele i święta do 10 rano.Redaktor przyjmuje interesantów w sprawach re-
dakcyjnych od 10-ej do 2-ej.Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca. — Rękopisy
bez zastrzeżenia honorarium uważa się za bezpłatne.

OGŁOSZENIA:

Nadesłane przed i wśród tekstu za wiersz (lub jego
miejsce 1 Mk.; reklamy za tekstem 10 fen.; zwycięzcy 3) fen.
nekrologia 40 fen.; ogłoszenia drobne 4 fen. za wyraz.

Każde ogłoszenie najmiej 40 fen..

Stała Wystawa Pedagogiczna

przy księgarni i składzie nut

Gebethnera i Wolffa w Łodzi

ul. Piotrkowska № 87

otwarta!

otwarta!

otwarta!

Telegramy.

Zerwanie stosunków dyplomatycznych pomiędzy Rumunią a Bułgarią.

Berlińskie poselstwo bułgarskie otrzymało z Sofji wiadomość, że wczoraj wieczorem poseł rumuński w Sofji zażądał paszportów, wskutek czego ze strony Rumunii zerwane zostały wczoraj o godzinie 6 i pół wieczorem stosunki dyplomatyczne pomiędzy Bułgarią a Rumunią.

Urzędowy komunikat niemiecki.

31-go sierpnia. — Urzędowo.

Z widowni zachodniej.

W odcinku frontu po obydwóch stronach Armentieres rozwijał przeciwnik ruchliwą działalność. Posuwające się oddziały wywiadowcze w związku z napadami ogniowymi zostały odparte. Pod Ronlicourt, na północy od Arras patrol niemiecki wziął pewną liczbę jeńców w rowach angielskich.

Po obydwóch stronach Somme trwa silna walka ogniowa. Jak donoszą dodatkowo, wczoraj rano, na południu od Martinpuich utracono rów wysunięty ku stanowiskom nieprzyjaciela. W okręgu Mozy, za wyjątkiem małych walk na granaty ręcznie pod Fleury, panował spokój.

Z widowni wschodniej.

Na wschodzie od Rygi w przyczółku mostowym pod Dźwińskiem, w łuku Stochodu, na południowym wschodzie od Kowla, na południowym zachodzie od Łucka i na niektórych odcinkach armji generała hr. Bothmera toczyły się ożywione walki artylerji. W Karpatach podczas zdobywania szturmem Kukulu wzięliśmy do niewoli 1 oficera i 199 żołnierzy. Kontrnatarcia nieprzyjacielskie zostały tu odparte.

Podczas wykonywania ataków na urządzenia wojskowe w Łucku i Torczynie, lotnicy nasi zestrzelili trzy latawce nieprzyjacielskie, inny zaś wyłączony został z boju dnia 24-go sierpnia pod Listopadami (nad Bereźną).

Z widowni bałkańskiej.

Nie zaszły żadne ważniejsze wydarzenia.

Pierwszy Generał-kwaternistrz
Ludendorff.

Urzędowy komunikat austriacki.

WIEDEN, 31-go sierpnia.

Z widowni wschodniej.

Na wzgórzach, na wschodzie od Herkules Furdo odparte zostały ataki rumuńskie. C. i K. wojska walczące w górach Csik zajęły nowe stanowiska na wzgórzach na zachód od Csik—Szereda. Poza to na froncie węgierskim nie nastąpiła istotna zmiana położenia. Na pozostałym froncie rozwija przeciwnik na licznych punktach wzmoczoną działalność artylerji.

Z widowni włoskiej i bałkańskiej.

Nie zaszły żadne szczególne wydarzenia.

Zastępca szefa sztabu generalnego
Hofer,
marszałek polny porucznik.

Grecja.

Z chwilą rozpoczęcia ofensywy niemiecko-bułgarskiej na Bałkanach, rząd grecki, trzymający się przyjętej raz zasady neutralności, znalazł się w położeniu niezmiernie trudnym. Grecja, pod naciskiem czwórporozumienia, pomimo papierowych protestów, patrzeć musiała cierpliwie, jak nad granicą północną rozpanoszyły się wojska francusko-angielskie. Nie mogąc się zdecydować na śmiałe wystąpienie po stronie koalicji, a mając skrepowane ręce w stosunku do mocarstw centralnych i wtedy zajmować musiała konsekwentne stanowisko biernego widza, gdy pod naporem bułgarskich i niemieckich zastępów, cofać się zaczęły wojska ekspedycyjne mocarstw koalicyjnych. Żeby uniknąć konfliktu, wycofało dowództwo greckie załogi z okolic, które niebawem stać się miały polem walk sił bojowych jednych i drugich nieproszonej gości. Jedynie Christodulos, komendant Serresu, wbrew rozkazom zwierzchników wystąpił podobno w postawie groźnej wobec nacierających bułgarów, co zwołennicy Venizelosa, na odbytem zebraniu okrzykiem na jego cześć, skwitowali z zadowoleniem.

Wypadki w północnej części Grecji wyzyskują bowiem zwolennicy państw koalicyjnych z przywódcą swoim Venizelosem oddając się nadziei, że jeszcze w ostatniej chwili uda im się złamać opór króla i partji militarnej, która nie mogąc wystąpić po stronie państw centralnych, za dalszą neutralnością kraju się opowiada. I jeżeli dobre są infor-

macje „Secola“, to wystąpienie Venizelosa na wielkim zebraniu politycznym za wypowiedzeniem wojny Bułgarij po stronie koalicji wywołało wielkie wrażenie.

Zaostrzenie walki obu prądów, nurtujących społeczeństwo greckie, wywołać musiało siłą rzeczy świeże wypowiedzenie wojny Niemcom przez Włochy i interwencję Rumunii po stronie mocarstw koalicyjnych. Wprawdzie niema jeszcze wiadomości o wypowiedzeniu wojny Bułgarij, lecz doniesienie o wkroczeniu armji rosyjskiej w granice rumuńskie i dążeniu jej przeciw Bułgarij nie może pozostawiać żadnej wątpliwości, jaki będzie w przyszłości stosunek do siebie obu tych państw bałkańskich.

Venizelos i jego partja pojmują doskonale, że nadarzyła się chwila korzystniejsza dla ich planów interwencyjnych. Wiadomości z Aten brzmią też w tym sensie, że przesilenie w Grecji osiągnęło punkt kulminacyjny. Dobrze zwykle poinformowany korespondent „Voss. Ztg.“ o stosunkach na Bałkanach, referując o tych przemianach, walkach i zabiegach, kończy słowami: Kto zna położenie i przyznaje imponowalność odpowiednią wartość w rozwoju stosunków, nie będzie się w najbliższym czasie dziwił niczemu“.

Pisma paryskie donoszą o licznych demonstracjach urządzanych w miastach przez Venizelosa, z których wysyłano telegramy do króla, wzywając go do wypowiedzenia wojny Bułgarij. Partja Venizelosa wysłała deputację do króla, który odmówił jej przyjęcia, będąc niezdrowym po ostatniej operacji.

Zródła dobrze poinformowane opiewają, że gdyby przyszło do nowych wyborów, stronictwo Venizelosa uzyskałoby przewagę w wpływy. Koalicja zamierza popierać w akcji wyborczej zwolenników swego przyjaciela politycznego i ułatwiać mu agitację za pomocą słowa mówionego i drukowanego. Wszystko zależy od tego, czy uda się usiłowaniom państw koalicyjnych złamać wpływy silnej partji wojskowej i usunąć dowództwo wojskowe, usposobione przychylnie dla państw centralnych.

Kronika polityczna.

Co opowiadają rosjanie?

PETERSBURG, 31 sierpnia. Sprawozdanie urzędowe z dnia 30 sierpnia:

W okolicy na północ od Dźwińska jeden z naszych latawców stracił Fokkera niemieckiego, który spadł w kierunku nieprzyjaciela. Nad górnym Seretem odparto ogniem nieprzyjacielskie próby podjęcia ofensywy. Odrzuciliśmy też ofensywę nieprzyjacielską nad Bystrycą.

W Karpatach, na zachód od Nadwornej zajęły wojska nasze wieś Rafajłową, nad Bystrycą, oraz górę Pantyr, tworzącą granicę z Węgrami, gdzie nasze wysunięte oddziały dotarły do granicy węgierskiej na froncie 25 do 30 wiorst.

Front kaukaski: W toku walk w okolicy Ognuth ujęliśmy 7 oficerów, w tem dowódcę bataljonu i 350 żołnierzy oraz zdobyliśmy 2 karabiny maszynowe. Na południe od jeziora Nimrud Gólturcy cofają się pod naporem naszych na pozycje nad wzgórzami w pobliżu wejścia do Liplei—Bithlis. W kierunku Mo-

sulu, w okolicy Meri, ścigaliśmy i rozproszyliśmy nieprzyjaciela, który porzucił broń i amunicję, i pozostawił jeńców w naszych rękach.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 30 sierpnia wieczorem:

Na froncie zachodnim i na Kaukazie nie było zmian.

Komunikat turecki.

KONSTANTYNOPOL, 30 sierpnia. Sprawozdania głównej kwatery z dnia 29 sierpnia:

Na froncie kaukaskim także i wczoraj nasze prawe skrzydło kontynuowało pomyślnie ofensywę swoją. Z powodu posunięcia się ku linjom odwrotowym części nieprzyjacielskich sił zbrojnych, została ona rozproszoną podczas panicznej ucieczki. Żołnierze nieprzyjacielscy, którzy pozostali na placu boju, częściowo wzięci zostali do niewoli, ci zaś, którzy stawili opór, zostali zabici.

W centrum i na lewym skrzydle oprócz nieznacznych napadów tu i owdzie, potyczek patroli, które były dla nas pomyślnymi, wymiany ognia i miejscowych potyczek bez znaczenia, nie wydarzyło się nic znamiennego.

Z pięciu latawców nieprzyjacielskich, które wzniosły się w powietrze z okrętu macierzystego na wodach Gray i z których rzucano bomby, musiał jeden opuścić się i został pojmany wraz z kierownikiem. Dwa inne latawce, które tego samego dnia ukazały się nad El Arisz, zmuszone zostały za pomocą ognia do ucieczki.

Na pozostałych frontach nie zaszło nic godnego uwagi.

Komunikat bułgarski.

SOFJA, 31 sierpnia. Główna kwatera donosi pod datą 30 sierpnia:

Na całym froncie nie nastąpiły znamiennejsze zmiany w położeniu.

Wojska nasze na mocy rozkazu osiągnęły i obsadziły stanowiska i umacniają się na nich.

Nieprzyjaciel, po złamaniu swej ofensywy, ogranicza się do podtrzymania na całym froncie bezskutecznego ognia artylerji.

Tylko na północy od jeziora Ostrovo i w dolinie Matnicy trudzi się przeciwnik, by opanować, przy pomocy kontrataków, utracone stanowiska, ażeby poprawić swe trudne do utrzymania pozycje. Ale wszystkie jego wysiłki zostały udaremnione.

Na jeziorze Tachino zatopiliśmy ogniem artylerji dwie łodzie parowe.

Flota nieprzyjacielska ostrzeliwała bezskutecznie ujście Mesty.

Eskaadra lotnicza zaatakowała most w pobliżu dworca kolejowego Buk. Szkód nie wyrządzono.

Z komunikatów koalicji.

Z francuskiego (30 sierpnia).

Na całym froncie trwa ożywione ostrzeliwanie.

Oddziały nieprzyjacielskie usiłowały dwukrotnie zbliżyć się ku naszym linjom w odcinku Reillon, w Lotaryngji. Odrzucił je jednak nasz ogień zatorowy.

Z frontu salonicznego:

Na zachodzie od Wardaru uczyniliśmy niejaki postępy w kierunku Liumnicy.

Zacięta walka artylerji toczy się w odcinku Vetrenik i Ostrovo.

Z angielskiego (30 sierpnia).

Na południu od Martinpuich roz-

